

Correctievoorschrift VWO

2015

tijdvak 1

Nederlands

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 64 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

- 1 Bij de beoordeling van antwoorden op open vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen punten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.
- 2 Bij enkele open vragen wordt aangegeven dat de kandidaat zich aan een bepaalde antwoordlengte moet houden. Indien de kandidaat bij een dergelijke vraag een antwoord geeft dat inhoudelijk volledig goed is en dat strikt, dus zonder enige overschrijding, binnen de gegeven antwoordlengte valt, wordt daarvoor een extra deelscore van 1 scorepunt toegekend.
- 3 Voor alle open vragen met een maximum aantal woorden geldt: indien een kandidaat een vraag herhaalt alvorens hij/zij tot een antwoord komt, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het beoordelingsmodel) niet meegeteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1 Het juk van de vrijheid

- 1 **maximumscore 1**
alinea 4
- 2 **maximumscore 1**
alinea 9
of
alinea 10
- 3 **A**
- 4 **C**
- 5 **B**
- 6 **B**
- 7 **maximumscore 3**
De juiste functies zijn:
1 stelling
2 tegenwerping
3 weerlegging
4 nuancering
6 conclusie
indien 5 zinnen juist benoemd	3
indien 4 zinnen juist benoemd	2
indien 3 zinnen juist benoemd	1
indien 2 of minder zinnen juist benoemd	0
- 8 **A**
- 9 **C**

Vraag	Antwoord	Scores
10	maximumscore 4 De kern van een goed antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> De schaduwkant van (volledige) vrijheid is dat we helemaal zelf verantwoordelijk zijn voor de keuzen in ons leven 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Dat kan leiden tot stress/faalangst / depressieve klachten / Dat kan ertoe leiden dat vrijheid de vrijheid van de sterksten is 	1
	<ul style="list-style-type: none"> De schaduwkant van broederschap is dwingend conformisme 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Dat kan leiden tot uitsluiting van andersdenkenden / Dat kan leiden tot groepsvorming en tot vijandigheid tegen buitenstaanders 	1
	Bij woordoverschrijding dient de volgende correctie van de score te worden toegepast, tot een minimum van 0 scorepunten: indien 61-63 woorden: 1 scorepunt aftrekken indien 64-66 woorden: 2 scorepunten aftrekken indien 67-69 woorden: 3 scorepunten aftrekken indien meer dan 70 woorden: 4 scorepunten aftrekken	
11	B	
12	C	
13	maximumscore 3 De kern van een goed antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> Het begrip vrijheid wordt vaak individualistisch geïnterpreteerd 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Dit leidt tot meer zelfverantwoordelijkheid 	1
	<ul style="list-style-type: none"> en dat wordt als een last ervaren 	1
14	A	
15	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> Maatschappelijke gelijkheid is een voorwaarde om individueel ongelijk te zijn 	1
	<ul style="list-style-type: none"> een volledig goed antwoord, niet langer dan 15 woorden 	1
16	maximumscore 1 "Gelijkheid is een voorwaarde voor vrijheid voor iedereen." (regels 148-149)	
17	A	
18	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> Omdat de Hoge Raad direct is ingegaan op behandeling van de vervolgvraag / niet expliciet is ingegaan op de vraag of deze gevallen gelijk zijn 	1
	<ul style="list-style-type: none"> een volledig goed antwoord, niet langer dan 20 woorden 	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

19 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:

- In de hoofdtekst gaat het om algemeen-maatschappelijke gelijkheid 1
- In tekstfragment 2 gaat het om gelijkheid in juridische zin 1
- een volledig goed antwoord, niet langer dan 30 woorden 1

Tekst 2 Digitaal panopticum

20 maximumscore 1

“De verwachting was dat het web de weg zou vrijmaken voor de ultieme bevrijding van het individu.” (regels 6-9)

21 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Het aantal informatiebronnen is weliswaar enorm toegenomen, 1
- maar de verwachtingen over de mogelijkheden die internet biedt, zijn desondanks achterhaald / het is nog maar de vraag of die groei de zeggenschap van de burger ook heeft vergroot 1

Opmerking

Bij het tweede bolletje: alleen het noemen van (achterhaalde/utopische) verwachtingen is onvoldoende.

Bij woordoverschrijding dient de volgende correctie van de score te worden toegepast, tot een minimum van 0 scorepunten:

indien 31-33 woorden: 1 scorepunt aftrekken

indien meer dan 33 woorden: 2 scorepunten aftrekken

22 maximumscore 6

De kern van een goed antwoord is:

groep	houding ten opzichte van internet en sociale media	houding komt voort uit
internetgebruikers	te goed van vertrouwen / te zorgeloos / niet wantrouwend genoeg	onwetendheid / het idee dat ze niets kan gebeuren zolang ze niets illegaals doen
bedrijfsleven	positief tegenover de mogelijkheden die internet biedt	economisch positieve verwachtingen
overheid	aarzelend	angst om achterop te raken / tegenzin om wetten aan te passen

per juist ingevulde cel

1

Vraag	Antwoord	Scores
23	maximumscore 1 “De utopie van ongebreidelde vrijheid in cyberspace heeft inmiddels plaatsgemaakt voor de schrikbeelden van een digitaal panopticum.” (regels 94-97)	
24	A	
25	maximumscore 2 Tekstdoel van de hoofdtekst is betogend, tekstdoel van tekstfragment 3 is informerend. Doelgroep van de hoofdtekst is algemeen publiek, die van tekstfragment 3 bestaat uit ondernemers. per juist benoemd verschil	1
	<i>Opmerking</i> <i>Bij doelgroep van de hoofdtekst:</i> <i>alles wat niet beperkt is tot een specifieke doelgroep kan worden goed gerekend.</i>	
26	maximumscore 3 De kern van een goed antwoord is: <ul style="list-style-type: none"> • In de hoofdtekst wordt gewaarschuwd voor de aantasting van de eigen privacy • In tekstfragment 3 wordt ervoor gewaarschuwd de privacy van anderen te schenden (teneinde juridische problemen te voorkomen) • een volledig goed antwoord, niet langer dan 30 woorden 	1 1 1
27	C	
Tekst 3 “Ik voel me veiliger dan op de snelweg in Nederland”		
28	D	
29	maximumscore 3 De kern van een goed antwoord is: <ul style="list-style-type: none"> • voordeel: de National Science Foundation zorgt voor optimale veiligheid • nadeel: de veiligheidsmaatregelen belemmeren het doen van ontdekkingen • een volledig goed antwoord, niet langer dan 20 woorden 	1 1 1
30	C	

Vraag	Antwoord	Scores
31	maximumscore 3 De kern van een goed antwoord is:	
	• veilig tegenover onveilig	1
	• vroeger tegenover nu	1
	• een volledig goed antwoord, niet langer dan 10 woorden	1

Opmerking

Het antwoord heroïsche ontdekkingen tegenover wetenschappelijk onderzoek mag ook goedgekeurd worden.

Tekst 4 Omstreden wetenschap

32 B

33 maximumscore 2

- 1 stelling
- 2 toegeving
- 3 argument
- 4 verklaring

indien 4 zinnen juist benoemd	2
indien 3 zinnen juist benoemd	1
indien 2 of minder zinnen juist benoemd	0

34 A

35 B

36 maximumscore 4

- 3 1
- 4 1
- 6 1
- 7 1

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 26 mei naar Cito.

De normering in het tweede tijdvak wordt mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Als het tweede tijdvak op uw school wordt afgenomen, zend dan ook van uw tweede-tijdvak-kandidaten de deelscores in met behulp van het programma WOLF.

6 Bronvermeldingen

- tekst 1 naar Pieter Hilhorst, De Groene Amsterdammer, 18 april 2012
tekst 2 naar Frank van Vree, De Groene Amsterdammer, 13 juni 2012
tekst 3 naar Govert Schilling, de Volkskrant, 8 december 2012
tekst 4 naar Frank van Vree, De Groene Amsterdammer, 21 maart 2012
tekstfragment 1 naar www.geloofongeloof.nl, laatst geraadpleegd op 28 februari 2013
tekstfragment 2 naar www.recht.nl, laatst geraadpleegd op 1 maart 2013
tekstfragment 3 naar www.mkb servicedesk.nl, laatst geraadpleegd op 23 mei 2014